

GEOLOGIEN og NATUREN på KEGNÆS

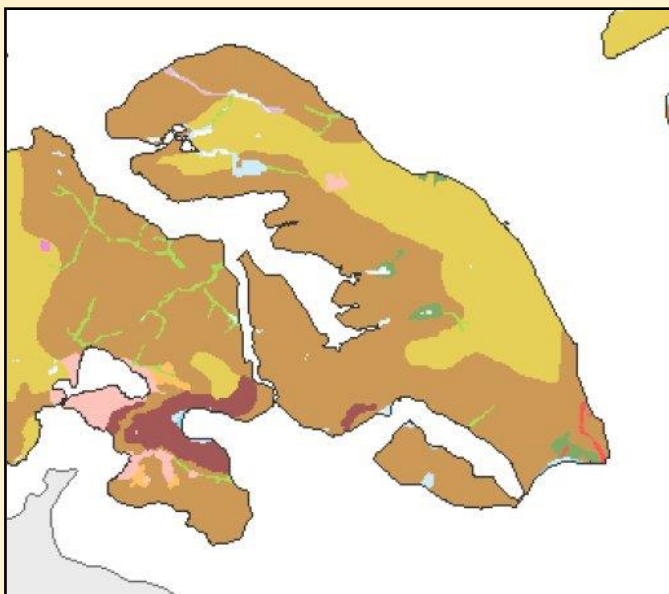
Geodætisk Institut.
Se færgeforbindelsen til Høruphav.

Havnen i Høruphav.
Stemplet: Schauby (Alsen) 3-8-1906
Kristian Klitgaards samling.

[Landskabet på Kegnæs](#) (Niras hjemmeside) Se også fanebladene: Anbefalinger / Beskrivelse og vurdering.

Geomorfologisk kort over Als / Kegnæs (Landskabstyper) GEUS.

Terræn striber	Hævet seneglacial flade
Rogen moræne	Hævet seneglacial strandvold
Sø	Marsk
Bundmoræneflade	Standvold
Drumlin	Marin flade
Tunneldal	Søbund
As	Mose
Dødislandskab	Klit
Dødishul	Flyvesand's flade
Issøbakke	Spåltedal
Randmorænebakke	Tørilagt ferskvandsø
Isoverskredet randmoræne	Tørilagt marint forland
Ældre moræneflade	Antropogent landskab
Hedeslette	Grundfjeld
Hedeslette dødislandskab	Kalk massiv
Erosionsdal	Tidevandsflade
Issoaflejring	Tidevandsdyb

Moræneflade bortset fra de marine flader ved Hartsø og på nordkysten.
Man skal huske på, at den sydlige del af Danmark er sunket efter sidste istid, og har derfor været noget større.

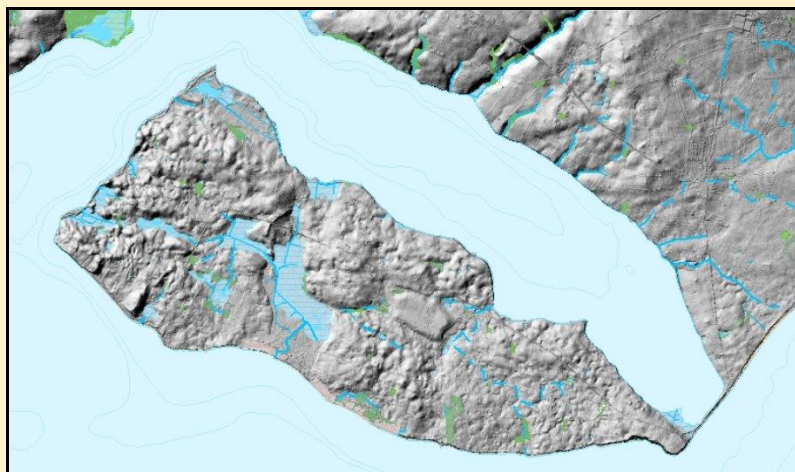
[Fortsættes på side 2.](#)

Jordbundstyper på Kegnæs (Geus)

<p>Postglaciale lag</p> <ul style="list-style-type: none"> FG - Ferskvandssand FS - Ferskvandssilt FI - Ferskvandssilt FL - Ferskvandsler FP - Ferskvandsgytje FT - Ferskvandstør FV - Vekslende tynde ferskvandslag FK - Kilde-, mose- og søkalk FJ - Okker og myremalm FHG - Deltagræs FHS - Deltasand FHL - Deltaler 	<ul style="list-style-type: none"> YS - Saltvandssand YL - Saltvandsler YP - Saltvandsgytje <p>Marginal glaciale lag</p> <ul style="list-style-type: none"> ZG - Issøgræs ZS - Issøsand ZL - Issøler ZV - Vekslende lag af issesedimenter <p>Glaciale lag</p> <ul style="list-style-type: none"> DG - Smeltevandssand DS - Smeltevandssilt DI - Smeltevandssilt DL - Smeltevandsler 	<ul style="list-style-type: none"> HS - Saltvandssand HL - Saltvandssilt HL - Saltvandsler HP - Saltvandsgytje HT - Saltvandstør HV - Vekslende tynde saltvandslag, marsk HSG - Saltvands skalgræs EK - Klitsand ES - Flyvesand TG - Smeltevandssand TS - Smeltevandssand TI - Smeltevandssilt TL - Smeltevandsler TV - Vekslende tynde smeltevandslag YG - Saltvandssand 	<ul style="list-style-type: none"> MG - Morænegræs MS - Morænesand MI - Morænesilt ML - Moræneler MV - Vekslende tynde morænelag KMG - Kalkmorænegræs KMS - Kalkmorænesand KML - Kalkmoræneler <p>Interglaciale lag</p> <ul style="list-style-type: none"> IT - Ferskvandstør QG - Saltvandssand QS - Saltvandssand QL - Saltvandsler <p>Øvrigt</p> <ul style="list-style-type: none"> BY - Byområde SØ - Ferskvand
---	--	--	---

Kegnæs overflade (Niras)

Se yderligere på [Niras hjemmeside om Kegnæs](#)

[Fortsættes side 3](#)

Trap Danmark 1967 (Kilde, NN) (navn: Kekenisse 1460).

Beskrivelse af halvøen og dens natur:

Kegnæs sogn dækker halvøen. Grænsen mod Lysabild Sogn går ved den smalle landtange Drejet, der går fra halvøen til Als. Her ligger fyret og et gammelt voldanlæg Kegborg. Halvøen har næsten udelukkende kystgrænser mod Hørup Hav, Sønderborg bugt og Flensborg Yderfjord. I midten af halvøen ligger en lavning med næsten udtørrede (omkring 1926) Hartsø. Tørlægningen og udnyttelsen af Hartsø har givet forskellige udfordringer. Om vinteren stiger vandstanden til op til den gl. søbred, og i løbet af foråret sænkes vandstanden med udpumpning. De tørlagte arealer bruges til græsning. Den laveste del har fri vandflade også hele året og er omgivet af vældige rørsumpe. Vinterarealet er ca. 30 ha; en præcis opmåling af sommerarealet er umulig. Mod Østersøen er denne lavning afspærret af en strandvold med småklitter. Den blev overskyldet under stormfloden 1872. Lavningen er en gammel, afspærret havbugt med lag af skalførende aflejringer (navnlige hjertemuslinger); den fortsættes mod vest, nordvest og nord som smalle sænkninger, som deler halvøens vestlige del i to højtliggende partier. Det sydligste parti med højeste punkt ved Vestermølle, det nordligste parti ved Vesterkobbøl, begge med højden 20 m. Øst for Hartsø nås højden 18 m ved fyret. Kegnæs er altså et lavere liggende land, der er en klar modsætning til bakkelandet på Østals. Overfladen er en bølget moræneflade, som mod syd er eroderet af bølgeslaget med dannelsen af stejle klinter og udjævning af bugter. I de laveste partier findes små, marine forlande, ofte med strandvolde og småklitter. Halvøens nord spids ved Hjortholm har et smukt udviklet vinkelforland, der omslutter en lille strandsø. Noget af forlandet har karakter af marsk, bl.a. Kongsmade, der er beskyttet ved to diger på tilsammen 1 km, der ligger ved en lille strandvold. Jordbunden består overvejende af moræneler, som i lavningerne undertiden overlejres af marint dynd og ferskvandsaflejringer, til dels tørv. Sognet er uden skov. Bebyggelsen, der består især af enkelt gårde undertiden liggende i grupper og er meget forskellig fra forholdene i den resterende del af Als. Kyst- og havnebebyggelse findes ikke, og sognet er et udpræget landsogn. Adgangen til Als sker over Drejet på en digebeskyttet vej til Lysabild. (NN).

Videnskabernes Selskabs

Kort 1806 (udsnit). Kekenis

Dania Regnum 1635. (udsnit)

Tegnet af Willem og Johan Blaeu.

Både Als og Kegnæs (**Kenis**) er med, om end noget fortegnet.

Købmand, Kegnæs. Postkort.

[Retur til top af siden.](#)

[Retur til forside-menuen](#)